

15. *De Toekomst* - Gent, Van Doorselaere, 1857-98.
16. *Nederlandsch Museum* - Gent, Annoot-Braeckman, 1874-94.
17. *De Vlaamsche Wacht* - Gent, Stepman, 1878-86.
18. *Jong Vlaanderen* - Roeselaere, De Seyn-Verhougstraete, 1881-82.
19. *Revue des Traditions populaires* - Paris 1885-1920.
20. *Nieuw Leven voor het Arrondissement Aalst* - Maandblad voor Folklore, Plaatselijke Geschiedenis, Letterkunde, Kunst-kritiek - Aalst. Van Schuylenbergh-Luca, October. 1908-Augustus 1911.
21. *Het Pennoen* - Maandelijksch Tijdschrift.
22. *Het nieuw Pennoen*.
23. *Eigen Schoon en De Brabander* - Merchtem, M. Sacré 1926.
24. *Ons Volksleven*, uitg. door J. Cornelissen en Vervliet, Brecht, Braeckmans, 1889 - 1900.

Sommige folkloristen zullen wellicht verwonderd zijn op de lijst het bekende Nederlandsch Tijdschrift voor *Volkskunde* te missen. Na het bibliografisch werk van Prof. R. F. Foncke, Inhoudstafel op *Volkskunde* (1888-1914), Brussel, Van Oest, (Collection de Tables de Revues Belges) 1919, heeft ons geacht medelid, de Heer P. Van den Broeck, van Hamme, de bibliografie van "*Volkskunde*," nogmaals op het getouw gelegd en ons sekretariaat blij verrast met het toesturen van ruim 2000 steekkaarten. Voorwaar, een goed begin. Moge het voorbeeld van den Hamschen folklorist, den ouden vriend van Alfons De Cock, talrijke navolgers vinden!

Dr P. DE KEYSER.

NOTA : De medewerkers worden verzocht ten spoedigste aan den Heer F. Van Es, sekretaris van B. O. V. F., Albrechtlaan, 5, Aalst, te laten weten welke van die tijdschriften ze voor hun rekening willen nemen, ten einde een vruchtbare samenwerking te bekomen.

Het Poppenspel in Vlaanderen

Köndet gij vroeger op een kermis komen in Vlaanderen, zonder de poppenkast aan te treffen? In hoevele volksbuurten van onze Vlaamsche steden waren de houten mannekens niet de goede gezellen van jong en oud? 't Moet er reeds lang inzitten, dat poppenspel in Vlaanderen. Maar sedert wanneer? Hoe kwam het hier? Hoe heeft het zich ontwikkeld?

Er werd me om een bijdrage over het poppenspel gevraagd voor de "Zanten," en meteen werd mij een gunstige gelegenheid

geboden langs dezen weg eenige aardige inlichtingen op te vissen. Want de studie van dit zoo eigenaardige folkloristisch verschijnsel werd nog maar pas aangevat. In de nummers 25 en 26, jrg. 26, van " Ons Volk Ontwaakt „ verscheen een reeks alleszins interessante artikelen met tal van bijzonderheden over de poppen ; Ary Delen gaf een zeer belangrijk werkje uit, hoofdzakelijk over het Antwerpsch poesje, (Tavernier, Antw.) dat klassiek geworden is in Vlaanderen, en waarop ten andere alle andere bijdragen in enkele tijdschriften verschenen, neerkomen. Maar de geschiedenis en de studie van het Vlaamsch poppenspel, dat niet alleen te Antwerpen, maar over heel Vlaanderen eertijds was verspreid, is nog niet gemaakt. In andere landen is men daar een heel eind mede gevorderd.

Wat onze provincie Oost-Vlaanderen betreft, hier heeft het poppenspel een niet-vermoeden bloeitijd gekend. Er ontbreken mij nog te veel inlichtingen om er een uitgebreid verslag over te geven, maar zeker is het dat, zoowel te Gent als in de provincie, vele poppenspelen hebben bestaan met hun eigenaardig lokaal karakter. Want ieder poppenspel is een spiegel van zijn omgeving en aldus kan het een bron zijn van folkloristische wetenswaardigheden. Deze geschiedenis zou gemakkelijk te schrijven zijn, indien degenen, die er belang in stellen, hunne herinneringen uit vroegere dagen wilden mededeelen aan het adres van ondergeteekende.

Zoo zouden wij misschien ook het spoor ontdekken van de herkomst van dit spel. Heel zeker is het hier niet ontstaan ; reeds voor de geboorte van Christus was het gekend in het Oosten, maar de vraag blijft hoe het hier is overgewaaid. Daarover kunnen we deze aanduidingen geven : Keizer Karel heeft dit spel aangevoerd in Spanje, waar hij den Italiaan Giovanni Torriani gelaste met het volmaken van de Spaansche poppen. Anderzijds staat het vast, dat het poppenspel hier onder het Spaansch tijdvak is ingevoerd, of ten minste zien we het alsdan verschijnen. De naam " Poesje „ zegt ons daarover genoeg; dit is het verkleinwoord van Polichinelle, het destijds verspreide Italiaansche type. Te Gent heet het : " Spelleke „ en daaruit kan men besluiten, dat er wel eenigszins een verband moet liggen tusschen het poppenspel en de mirakelspelen van dien tijd, te meer dat het oude repertorium van onze poppenspelen die middeleeuwsche stukken vermeldt.

Benevens het bestaan in onze provincie en de herkomst zijn er nog een heele hoop bijzonderheden op te zoeken, welke de aandacht van den folklorist gaande maken. Zoo hebben we den aard der vertoonde stukken : Luik, Antwerpen, Gent hebben een heel verschillend repertorium ; ginds zullen de Karel-romans op den voorgrond treden, hier worden meestal de Arthursagen voorgesteld. En de manier zelf waarop die oude vertellingen uitgebeeld en vertolkt worden, naar eigen aard en geest, hoe ze uitgesponnen, verkort en zelfs verknoeid worden, is onze belangstelling waard. Welken schat van volksche gezegden en spreekwijzen vinden we daar niet terug, de uitdrukking der gedachten van den volks-mensch, wendingen en kleur van de taal ? En dan hebt ge nog de typische voorstellingen der poppen zelf : koningen, ridders, helden en de pallieters.

Biedt ons het poppenspel dan geen stof genoeg tot studie overwaard ? Wij hopen hier meermaals in dit tijdschrift te mogen terugkomen om dit onderwerp te behandelen en langs alle zijden te beschouwen ; hopen we evenzeer dat onze oproep niet onbeantwoord blijve, want de onbeduidendste inlichtingen kunnen tot het geheel veel bijdragen.

Vandenbroucke Joris,
Onderpastoor, St. Theresia, Gent.

Het Hoekje van den Navorscher.

VRAGEN :

3) Tot diep in de 19^e eeuw droegen de vrouwen van het Land van Waas en van het Meetjesland linnen of kanten mutsen, zooals thans nog de Zeeuwsche en Hollandsche vrouwen, die in nationaal kostuum ons land bezoeken. Wie weet in welke familiën zulke mutsen nog bewaard worden ? Wie bezit fotografieën of teekeningen van grootmoeders of overgrootmoeders getooid met de muts van Meetjesland of Land van Waas ?

Schrijven aan het sekretariaat (P. D. K. Gent).

4) Wie kent andere steden, dan degene vermeld in antwoord 1 (P. D. K. Gent), waar het Ros Beyaert in ommevangen vertoond werd ? (met vermelding van bronnen). (P. D. K. Gent).

Antwoorden op 1) H. V. W. Gent (Juli 1926)

1) De vraag is niet nieuw. In den "*Courrier de la Dendre* „, een Dendermondsch weekblad, werd door Prudens Van Duyse in n° 6